

Milan Bufon

PŘÍHRANIČNÍ REGIONY V EVROPSKÉM INTEGRAČNÍM PROCESU

Příspěvek se zabývá úlohou příhraničních regionů v evropském integračním procesu. V úvodu pojednává o aktuálních politicko-geografických problémech evropského kontinentu spočívajících ve třech základních prvcích: územnosti, hranicích a integraci. Poté pokračuje pojednáním o různých úrovních „hraničnosti“ u členských zemí Evropské unie, struktuře různých typů evropských příhraničních regionů a o hlavních faktorech jejich rozlišování. Uvádí rovněž úvahy o institucionálních a funkčních aspektech přeshraniční spolupráce v Evropě se zvláštním důrazem na organizaci tzv. euroregionů i na evropské přeshraniční iniciativy a strategie. V závěru článku se stručně uvádějí různé případové studie ze Slovinska – jedné z nejtýpčtějších evropských pohraničních zemí – a příspěvek končí závěrečnou diskusí o proměnlivém statu pohraničí v kontextu znovu sjednocené Evropy.

Waldemar Gorzým-Wilkowski

EUROREGIONY V POLSKU

Euroregiony podél polských hranic se vytvářely od počátku devadesátých let minulého století. V současnosti činí jejich celkový počet sedmáct a nacházejí se podél celé státní hranice Polska. V případě polské strany se euroregiony obvykle skládají ze svazů obcí. Činnost euroregionů se týká přeshraniční integrace i socio-ekonomického vývoje v nejširším slova smyslu. Hlavními překážkami pro efektivní činnost euroregionů jsou finanční omezení. Kromě toho se na východě Polska objevují problémy s přechodem hranice, neboť se současně jedná o východní hranici Evropské Unie.

Marián Halás

VÝVOJ PŘEŠHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE A FORMOVÁNÍ EUROREGIONŮ NA ÚZEMÍ SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Přeshraniční spolupráce, která v příhraničních regionech států západní Evropy funguje už od 50. let 20. století, se ve střední a východní Evropě začala rozvíjet až po roce 1990. Cílem příspěvku je poskytnout základní informace o vývoji přeshraniční spolupráce a o vzniku a formování euroregionů zasahujících na území Slovenské republiky. Kvůli legislativním překážkám je tento proces v přechodu mezi institucionalizační a realizační fází; plnohodnotná realizační fáze v pravém slova smyslu se může naplňovat až po stabilizaci funkcí a pozic nově vytvořených regionálních samospráv. Příspěvek se zároveň pokouší přiblížit stručnou prostorovou diferenciaci a regionalizaci příhraničních regionů Slovenska, která vychází především ze vztahu příslušných příhraničních regionů s územím z druhé strany státní hranice.

Tamás Hardi

EUROREGIONY V MAĎARSKU

Maďarsko sousedí se sedmi zeměmi a tato jeho poloha ve středu kotliny činí přeshraniční spolupráci vskutku velmi důležitou. Mnohé euroregiony byly a jsou zakládány s maďarskou účastí. Počet zúčastněných je vysoký a účastníci jsou různého druhu, činnost těchto institucí je však blokována mnoha faktory. Kromě charakterizace těchto příhraničních regionů přináší tato studie i typizaci těchto organizací, jejich úkoly a oblast činnosti.

Stanislav Cetkovský, Petr Klusáček, Stanislav Martinát, Jana Zapletalová

NĚKTERÉ ASPEKTY PŘÍHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE V EUROREGIONECH ČESKÉ REPUBLIKY NA PŘÍKLADU ÚZEMÍ ŠUMAVY

Překládaný příspěvek přibližuje složitost problematiky přeshraniční spolupráce v České republice na příkladu území Šumavy. Nejprve jsou zde stručně popsány některé základní milníky poměrně komplikovaného a někdy nepřehledného historického vývoje, které však měly ve studované oblasti podstatný vliv na formování výchozí situace v roce 1989. Poté následuje detailní rozbor a analýza dosavadních podob spolupráce v rámci euroregionu Šumava. V následující části je pozornost zaměřena na oblasti, ve kterých se mechanismy přeshraniční spolupráce dosud plně neprosadily, a které mohou být pro budoucí přeshraniční spolupráci perspektivní. Závěrečná část nastiňuje možné závěry a doporučení, jež vyplývají ze studované problematiky.